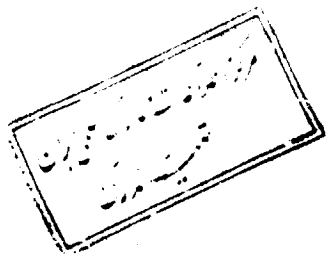
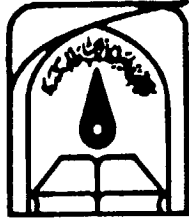

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۲۷۳۱۲

۱۳۷۸ / ۱۶ / ۱۰

دانشگاه تربیت مدرس

دانشکده علوم انسانی

پایان نامه دوره کارشناسی ارشد

رشته علوم اقتصادی

شناسایی بخشهای کلیدی اقتصاد ایران

«بر مبنای الگوی داده-ستانده»

یزدان سیف

۵۵۰۹۴

استاد راهنما:

جناب آقای دکتر حسین صادقی سقدل

استاد مشاور:

جناب آقای دکتر مجید صباغ کرمانی

۳۸۵۰۱۲

اسفند ۱۳۷۷

۲۷۳۸۲

تأییدیه اعضای هیئت داوران حاضر در جلسه دفاع از رساله کارشناسی ارشد

اعضاء هیئت داوران نسخه نهایی پایان نامه آقای یزدان سیف

تحت عنوان: شناسایی بخشهای کلیدی اقتصاد ایران- «بر مبنای الگوی داده - ستانده»

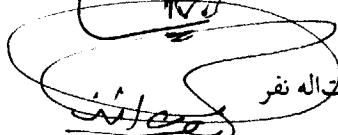
را از نظر فرم و محتوی بررسی نموده و پذیرش آنها برای تکمیل درجه کارشناسی ارشد پیشنهاد می کنند.

اعضاء هیئت داوران

۱- استاد راهنما: دکتر حسین صادقی سقذیل

۲- استاد مشاور: دکتر مجید صباغ کرمانی ^{یزدان}

۳- استاد ناظر: دکتر بهرام سبحانی

۴- استاد ناظر: دکتر نصر نواله نفر

۵- نماینده شورای تحصیلات تکمیلی

آیین نامه چاپ پایان نامه های دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس

نظر به اینکه چاپ و انتشار پایان نامه های تحصیلی دانشگاه تربیت مدرس مبین بخشی از فعالیتهای علمی - پژوهشی دانشگاه است بنابراین به منظور آگاهی و رعایت حقوق دانشگاه، دانش آموختگان این دانشگاه نسبت به رعایت موارد ذیل متعهد می شوند:

ماده ۱: در صورت اقدام به چاپ پایان نامه ی خود، مراتب را قبلاً به طور کتبی به مرکز نشر دانشگاه اطلاع دهد.

ماده ۲: در صفحه سوم کتاب (پس از برگ شناسنامه)، عبارت ذیل را چاپ کند:

«کتاب حاضر، حاصل پایان نامه کارشناسی ارشد نگارنده در رشته «علوم اقتصادی» است که در سال ۱۳۷۷ در دانشکده علوم انسانی دانشگاه تربیت مدرس به راهنمایی جناب آقای دکتر حسین صادقی سقدل و جناب آقای دکتر مجید صباغ کرمانی از آن دفاع شده است.»

ماده ۳: به منظور جبران بخشی از هزینه های نشریات دانشگاه تعداد یک درصد شمارگان کتاب (در هر نوبت چاپ) را به مرکز نشر دانشگاه اهدا کند دانشگاه می تواند مازاد نیاز خود را به نفع مرکز نشر در معرض فروش قرار دهد.

ماده ۴: در صورت عدم رعایت ماده ۳، ۵۰٪ درصد بهای شمارگان چاپ شده را به عنوان خسارت به دانشگاه تربیت مدرس، تأدیه کند.

ماده ۵: دانشجو تعهد و قبول می کند در صورت خودداری از پرداخت بهای خسارت، دانشگاه می تواند خسارت مذکور را از مراجع قضایی مطالبه و وصول کند؛ به علاوه به دانشگاه حق می دهد به منظور استیفای حقوق خود، از طریق دادگاه، معادل وجه مذکور در ماده ۴ را از محل توقیف کتابهای عرضه شده نگارنده برای فروش تأمین نماید.

ماده ۶: اینجانب «یزدان سیف» دانشجوی رشته «علوم اقتصادی» مقطع «کارشناسی ارشد» تعهد فوق و ضمانت اجرایی آن را قبول کرده، به آن ملتزم می شوم.

یزدان سیف

تقدیم به:

روح بلند رهبر کبیر انقلاب اسلامی ایران که
عزت و آزادیمان بخشید

پدر و مادر بزرگوارم که
سایه همتشان و وسعت قناعتشان مأمن آسایشم بوده است

برادر و خواهران عزیزم که

همیشه یار و یاورند.

سپاس و تقدیر:

سپاس پروردگاری را که سرچشمه نور و دانش و نیکی است. سپاس خداوندی را که در سایه بخشایشهای بی‌کرانه‌اش نگارش این پایان‌نامه را به فرجام رسانده‌ام.

پس از او سپاس پدر و مادر مهربانم را سزااست که زندگی از آنها یافته و نخستین درسها را از آنها آموخته‌ام. از برادر بزرگوار و خواهران عزیزم نیز که در همه زمانها یار و یاورم بوده‌اند سپاسگزارم.

با سپاس فراوان از:

استاد بزرگوارم جناب آقای دکتر حسین صادقی که با اخلاق نیکو، راهنماییها و راهگشاییهایشان بنده را در نگارش این پایان‌نامه یاری داده‌اند.

استاد گرامی آقای دکتر مجید صباغ کرمانی که با مشورت ایشان، این مهم به ثمر رسید.

استادان محترم جناب آقایان دکتر یآوری و دکتر نفر که نظریات اصلاحی ایشان برایم راهگشا بود.

استاد محترم مدعو جناب آقای دکتر بهرام سبحانی که با وجود سختیها و زمان کم خواندن و داوری این

پایان‌نامه را پذیرفتند و از راهنمایی دریغ نکردند.

با سپاس فراوان از برادران گرامی آقایان مرتضی عزتی و اسفندیار جهانگرد که یارانی خوب و مهربان و

راهنمایانی دلسوز بوده‌اند.

در این اندک فرصت مجالتی نیست تا از تمامی عزیزانی که در مراحل تحصیل و نگارش پایان‌نامه بنده را

یاری نمودند تشکر و قدردانی نمایم. فقط برای تبرک مراتب تشکر و قدردانی خود را نثار آقایان:

محمد رضا سیف، علیرضا دهفولی، محمد ابراهیم امین، ابوالقاسم تبریزی، فریدون الانی، هوشنگ دامیار،

حسین سعیدی‌نیا، علیرضا نوحی تهرانی، مسعود همایونی فر، محمد عبائی، بهروز ناظم، فرشید احمدی،

سعید فتحی، محمد جانعلی نژاد، غلامرضا خاکسار، مرتضی رحمانی، سید حسین مقدم حسینی، ناصر

اسفندی، غلامرضا شهبازی و خانمها: فاطمه بحیرایی، شهناز عشقی، چرخچی، خبیری، طالبی،

بروجردی، سقاء و مهربانی اعلام می‌نمایم.

همچنین سپاس و قدردانی بی‌پایان از همکاران محترم پژوهشکده اقتصاد دانشگاه تربیت مدرس که مرا

یاری نمودند.

چکیده:

برای رسیدن به رشد و توسعه راههای مختلفی قابل پیش‌بینی است، این راهها به بخشهایی بستگی دارد که در آن سرمایه‌گذاری می‌شود. جدول داده - ستانده از ابزارهای مهم برای تحلیل ساختار اقتصاد و پیش‌بینی، در برنامه‌ریزی‌های توسعه است. با استفاده از این جدول محاسبه پیوندهای فراز و نشیب بخشهای مختلف اقتصادی امکان‌پذیر است که با توسل به آن اولویت سرمایه‌گذاری در این بخشها؛ به لحاظ تأثیر در پارامترهای مهم کلیه بخشهای اقتصادی؛ قابل حصول و دستیابی می‌باشد. بنابراین نرخ رشد اقتصادی در بلندمدت بستگی به تخصیص هر چه بیشتر سرمایه‌ها در بخشهای کلیدی و مهم اقتصاد دارد تا بتوان بیشترین تأثیر را بر متغیرهایی نظیر تولید، اشتغال و درآمد گذاشت.

در این مطالعه، برای شناسایی بخشهای کلیدی در ایران از نظر افزایش تولید، اشتغال و درآمد از جدول تجمیع شده ۲۳ بخشی داده - ستانده سال ۱۳۷۰ مرکز آمار ایران استفاده شده است و کشش‌های تولید، درآمد و اشتغال را برای محاسبه روابط فراز بین بخشی و شاخص نشیب نرمال شده را برای اندازه‌گیری روابط نشیب بین بخشی مورد استفاده قرار داده شده است.

نتایج پژوهش حاضر نشان داد بخش‌های خدمات بازرگانی، زراعت، صنایع غذایی، نساجی و پوشاک، ساختمان با داشتن کشش تولید، اشتغال و درآمد بالا دارای پیوند فراز قوی با بخشهای پائین دست خود هستند. همچنین نتایج نشان می‌دهند بخشهای حمل و نقل و ارتباطات، زراعت، خدمات بازرگانی، صنایع فلزات اساسی، صنایع پتروشیمی، دامپروری، برق و آب و گاز، صنایع غذایی و صنایع نساجی و پوشاک دارای ارتباطات نشیب قوی با بخشهای بالا دستی خود هستند.

بعبارت دیگر می‌توان گفت بخشهای خدمات بازرگانی، صنایع غذایی، زراعت، حمل و نقل و ارتباطات، صنایع نساجی و پوشاک جزء صنایع کلیدی و مهم به لحاظ ایجاد اشتغال و تولید و درآمد بشمار می‌آیند و تخصیص سرمایه‌های جامعه در این بخشها موجبات ایجاد بیشترین درآمد، تولید و اشتغال در کل اقتصاد می‌گردد.

واژه‌های کلیدی:

تحلیل داده - ستانده، بخشهای کلیدی، کشش داده - ستانده، ارتباطات فراز و ارتباطات نشیب.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
------	-------

فصل اول: کلیات تحقیق

۲	۱-۱- مقدمه
۴	۲-۱- طرح موضوع و اهمیت آن
۵	۳-۱- روش و الگوی پژوهش
۶	۴-۱- اهداف پژوهش
۶	۵-۱- دوره زمانی پژوهش
۶	۶-۱- سابقه پژوهش
۷	۷-۱- محدودیت‌های تحقیق
۹	۸-۱- فرضیات تحقیق
۹	۹-۱- مفاهیم و اصطلاحات

فصل دوم: سیر تاریخی، مبانی نظری و کاربردهای تحلیل داده - ستانده

۱۴	۱-۲- مقدمه
۱۵	۲-۲- بازنگری تاریخی جدول داده - ستانده
۱۵	۱-۲-۲- سیر تکاملی جدول داده - ستانده
۲۰	۲-۲-۲- سابقه تاریخی جدول داده - ستانده در ایران
۲۴	۳-۲- اصول و مبانی نظری داده - ستانده
۲۴	۱-۳-۲- مروری بر مفاهیم و اصول اولیه جدول داده - ستانده
۲۹	۲-۳-۲- تحلیل داده - ستانده
۳۲	۳-۳-۲- ارزش‌گذاری مبادلات جدول داده - ستانده
۳۳	۴-۲- کاربردهای تحلیل داده - ستانده
۳۶	۱-۴-۲- کاربرد جدول داده - ستانده در برنامه‌ریزی کلان
۳۸	۲-۴-۲- کاربرد جدول داده - ستانده در برنامه‌ریزی بخشها

۳۹	۳-۴-۲- کاربرد جدول داده - ستانده در برنامه ریزی منطقه‌ای
۴۱	۴-۴-۲- کاربرد جدول داده - ستانده در شناسایی بخشهای کلیدی اقتصاد

فصل سوم: مبانی آمار و اطلاعات

۴۳	۱-۳- مقدمه
۴۳	۲-۳- ویژگی ها و چگونگی تهیه جدول داده - ستانده ۱۳۷۰
۴۳	۱-۲-۳- ابعاد جدول
۴۴	۲-۲-۳- انتخاب جدول سال پایه
۴۶	۳-۲-۳- مراحل تنظیم جدول
۵۲	۳-۳- ساختار جدول داده - ستانده سال ۱۳۷۰
۵۲	۴-۳- چگونگی تجميع بخشهای جدول داده - ستانده سال ۱۳۷۰

فصل چهارم: ادبیات موضوع تعیین بخشهای کلیدی و متدولوژی تعیین بخشهای کلیدی با استفاده از تحلیل داده - ستانده

۵۷	۱-۴- مقدمه
۵۸	۲-۴- معیارهای اقتصادی تشخیص بخشهای کلیدی
۵۹	۱-۲-۴- معیار مزیت نسبی در تجارت بین الملل
۵۹	۲-۲-۴- معیار حداکثر رفاه
۶۰	۳-۲-۴- معیار ضریب تکاثری سرمایه به محصول
۶۰	۴-۲-۴- معیار عامل محصول اجتماعی
۶۱	۵-۲-۴- معیار ضریب سرمایه گذاری مجدد
۶۲	۶-۲-۴- پویاشناسی فعالیت های اقتصادی
۶۳	۳-۴- ادبیات موضوع تعیین بخشهای کلیدی اقتصاد با استفاده از تحلیل داده - ستانده
۶۴	۱-۳-۴- روش چنری واتانابه
۶۵	۲-۳-۴- روش راس موسن - هیرشمن

۶۹	۳-۳-۴- روش هزاری (d)
۷۰	۴-۳-۴- روش هزاری (b)
۷۱	۵-۳-۴- روش استفاده از کتتش داده - ستانده
۷۲	۴-۴- روش شناسی تعیین بخشهای کلیدی با استفاده از جدول داده - ستانده
۷۶	۵-۴- رویکرد رتبه بندی بخشهای مختلف اقتصادی
۷۷	۶-۴- اولویت بندی بخشهای مختلف اقتصادی

فصل پنجم: اولویت بندی بخشهای مختلف اقتصادی با استفاده از جدول

داده - ستانده

۷۹	۱-۵- مقدمه
۷۹	۲-۵- تعیین ارتباطات فراز بین بخشهای مختلف اقتصادی
۷۹	۱-۲-۵- شاخص های افزایش تولید در ارتباطات فراز بین بخشهای مختلف اقتصادی
۸۳	۲-۲-۵- شاخص های افزایش درآمد در ارتباطات فراز بین بخشهای مختلف اقتصادی
۸۷	۳-۲-۵- شاخص های افزایش اشتغال در ارتباطات فراز بین بخشهای مختلف اقتصادی
۹۲	۳-۵- تعیین ارتباطات نشیب بین بخشهای مختلف اقتصادی
	۴-۵- تعیین ضریب همبستگی بین شاخص های تولید، اشتغال و درآمدی ارتباطات فراز
۹۵	بین بخشی
۹۶	۵-۵- تعیین بخشهای کلیدی و مهم اقتصاد ایران
۹۶	۱-۵-۵- گروه بندی بخشهای مختلف اقتصاد ایران با استفاده از کتتش تولید داده - ستانده ..
۱۰۰	۲-۵-۵- گروه بندی بخشهای مختلف اقتصاد بر اساس کتتش درآمدی داده - ستانده
۱۰۲	۳-۵-۵- گروه بندی بخشهای مختلف اقتصاد ایران بر اساس کتتش اشتغال داده - ستانده ..
۱۰۵	نتیجه گیری
۱۰۷	منابع و مأخذ

فصل اول

کلیات تحقیق

۱-۱- مقدمه

تجزیه و تحلیل‌های اقتصادی در دنیای امروزی بدلیل تنوع و پیچیدگی‌های فعالیتهای اقتصادی نیاز به آمار و اطلاعات فزاینده دارد. این گستردگی‌ها و افزایش حجم قابل توجه آمار و اطلاعات ضرورت بیشتر تهیه آمار و اطلاعات نظام‌مند و منسجم را آشکار می‌نماید. تدوین و تهیه آمارهایی نظیر حسابهای ملی، تراز پرداختها، آمارهای مالی و پولی بر اساس همین ضروریات شکل گرفته است. لکن این نوع نظام‌های آماری که مبنای تئوریک قوی ندارند به تنهایی قابل تجزیه و تحلیل نیستند؛ در حالیکه چارچوبهای آماری نظیر جدول داده - ستانده که به لحاظ نظری بر مبنای پایه‌های تئوریکی قوی‌تر متکی است و امکان تحلیل اقتصادی را فراهم می‌آورد و شمای کلی و سیستماتیک از اقتصاد و روابط بین بخشهای مختلف اقتصاد را نشان می‌دهد.

جدول داده - ستانده تنها یک آماره نیست بلکه یک تکنیک آماری است که در قالب آن تحلیل‌های اقتصادی مبتنی بر تئوری تعادل عمومی امکانپذیر است.^(۱)

تئوری تعادل عمومی در اواخر قرن نوزدهم میلادی مورد عنایت ویژه اقتصاددانان قرار گرفت. لکن علیرغم پایه تئوریک و نظری قوی این الگو تعداد زیاد متغیرهای اقتصادی به همراه روابط و معادلات پیچیده ریاضی، این الگو در میدان عمل و تجربه، موفقیت چندانی کسب نکرد. به حدی که کاربرد عملی و انجام آزمونهای تجربی را در عمل غیر ممکن می‌نمود. «واسیلی لئون تیف» اقتصاد دان روسی تبار با

۱ مایکل تودارو؛ برنامه‌ریزی توسعه مدلهای و روشها؛ ترجمه: عباس عرب مازار؛ ویرایش دوم؛ تهران، انتشارات سازمان برنامه و بودجه؛ ۱۳۷۰؛ ص ۴۶

استفاده از جدول داده- ستانده توانست شکاف میان تئوری تعادل عمومی و عمل را پر نماید و شکلی از مدل تعادل عمومی اقتصاد را در قالبی ساده ارائه نماید که انجام آزمونهای آماری و تجربی را امکانپذیر می‌سازد. وی با ایجاد و اشاعه روش داده - ستانده یکی از مهمترین ابزارهای گردآوری و تحلیل داده‌ها، پیش‌بینی و برنامه‌ریزی در قالب تکنیکی مناسب و نظام‌مندی را برای عرضه آمار و اطلاعات مربوط به بخشهای مختلف اقتصاد ارائه نمود و موفق به کسب جایزه نوبل گردید. جدول داده - ستانده به نحوی تعبیه شده است که هر تغییر جزئی در یکی از بخشهای اقتصادی مندرج در جدول موجبات تغییر در متغیرهای اقتصادی را فراهم می‌آورد.^(۱)

هرچند که پیدایش و تدوین حسابهای ملی و جدول داده - ستانده سالها از یکدیگر فاصله داشته است، با این حال میان این دو رابطه مفهومی نزدیکی برقرار است. به گونه‌ای که جدول داده - ستانده در واقع همان مفهوم تولید در حسابهای ملی بر حسب بخشهای مختلف اقتصادی است. در این جدول به طور همزمان بین عرضه و تقاضای کل اقتصاد، کلیه بخشهای اقتصادی هماهنگی و تعادل برقرار است. جدول داده - ستانده شامل اطلاعاتی است که وابستگی‌های مختلف بخشهای مختلف اقتصادی را نشان می‌دهد. با توجه به این ویژگیها در سال ۱۹۶۸ میلادی سیستم حسابهای ملی با نگرش جدید توسط سازمان ملل متحد منتشر گردید و جدول داده - ستانده بعنوان جزء لاینفک و مهم چارچوب آماری حسابداری ملی منظور گردید.^(۲)

هم‌اکنون تحلیل داده - ستانده از مهمترین ابزارهای تحلیل ساختاری اقتصادی، پیش‌بینی و برنامه‌ریزی است. کاربردهای این جدول ممکن است از پیش‌بینی برای تقاضا، اشتغال، تولید و سرمایه‌گذاریها در بخشهای مختلف تا تغییرات ساختارهای فنی و تأثیر آن بر بهره‌وری سود، دستمزدها و برنامه‌ریزی منطقه‌ای را در برگیرد. یکی از مهمترین کاربردهای جدول داده - ستانده تشخیص و تعیین فعالیتهایی است که با تمرکز منابع در آنها، امکان ایجاد رشد سریعتر تولید، درآمد و اشتغال در مقایسه با

۱- لئونتیف، واسیلی، اقتصاد داده - ستانده، ترجمه کورس صدیقی، تهران، مرکز مدار اقتصادی-اجتماعی و انتشارات وزارت برنامه و بودجه؛ (۱۳۴۵)؛ ص ۲۸

۲- علی‌اصغر، بانونی، مقدمه‌ای بر سیر تکاملی داده - ستانده و کاربردهای آن (قسمت اول) مجله پژوهشهای اقتصادی. شماره ۸ (۱۳۷۵)؛ ص ۳۴

دیگر گزینه‌های تخصیص منابع فراهم می‌شود. پژوهش حاضر در صدد است تا بر اساس مدل‌های ارائه شده بر پایه تحلیل داده-ستانده، بخشهای کلیدی و پیشرو اقتصاد ایران را شناسایی نماید.

۲-۱- طرح موضوع و اهمیت آن

کشورهای جهان سوم پس از رسیدن به استقلال سیاسی که مقارن با جنگ جهانی دوم بود، برنامه‌ریزی توسعه و دستیابی به استقلال اقتصادی را به شدت دنبال نمودند. در دهه ۶۰ که نقطه اوج گرایش به برنامه‌ریزی توسعه است، مختصات عمده استراتژی توسعه را می‌توان چنین برشمرد:

اول، بر مبنای منابع طبیعی آزاد شده (ملی شدن نفت در ایران و کانال سوئز در مصر و ...) ایجاد پایگاه اقتصادی مستقلی پیرامون قطبهای محرکه که در اقتصاد اثر فشار قوی^(۱) دارند. دوم بهره‌گیری از آثار انتشار^(۲) و آثار القایی قطبهای محرکه و ایجاد شرایط فنی و اجتماعی مساعد برای انتشار مزایای بارآوری، یعنی پذیرش فکر توسعه قطبی شده و ناهماهنگ. سوم توجیه تقلیدگرایی تکنولوژیک در مورد قطبهای صنعتی و سرمایه‌گذارهای گسترشی که آثار انتشار را به حداکثر می‌رساند و استفاده از فنون شدیداً کاربر در بقیه اقتصاد بویژه در کشاورزی. چهارم استفاده کامل از منابع مالی ناشی از منشأ خارجی بدلیل خصلت برون‌گرایی اقتصاد، که لزوماً متضمن گسترش ظرفیت‌های جذب و تشکیل زیربنای پشتیبان تربیت تکنسینها و پایوران ماهر و ساختمان دولت و تشدید برون‌گرایی اقتصاد است. این استراتژی، بیشتر بدلیل نادیده گرفتن پویایی‌شناسی نظام تولیدی و اولویت‌های ناشی از آن با کامیابی روبرو نبود^(۳).

لذا تخصیص منابع کمیاب بر اساس اولویت‌ها از مهمترین مسائل مطرح در عصر حاضر است که با شناسایی بخشهای کلیدی، مهم و استراتژیک اقتصاد برای برنامه‌ریزی‌های کلان کشور قابل انجام است. در دنیای کنونی با توجه به ماهیت ارتباطات بخشی، جدول داده-ستانده به عنوان یکی از بنیانهای تحلیل اقتصاد و یکی از ابزارهای موجود در برنامه‌ریزی‌های اقتصادی مقبولیت عام دارد.

این روش تحلیل کاربردهای متنوعی دارد. از جمله آنها می‌توان به تحلیل ساختار تولید، مبدا و

1. Big Push

2. Power of dispersion

۳ احمد، فرجی‌دانا؛ پویاشناسی بخشهای مختلف اقتصادی برای تشخیص فعالیتهای کلیدی اقتصاد ایران در یک برنامه توسعه اقتصادی، مجله تحقیقات اقتصادی دانشگاه تهران؛ تهران؛ ۱۳۶۶ ص ۲۲.

مقصد تولیدات، هزینه‌های بخشهای مختلف اقتصادی، قیمتها، هزینه‌های محصولات، نیازهای تحول اقتصادی کشور به کالا و خدمات وارداتی، میزان سرمایه‌گذاری لازم برای گردش فعالیتهای اقتصادی، تحول نقش بخشهای اقتصادی، ایجاد زمینه لازم برای گسترش یا تجدید تحول اقتصادی کشور در طی زمان و ... اشاره نمود.

از مهم‌ترین کاربردهای این جدول که اکنون برای پاسخگویی به بخش اعظم مسائل فوق مورد استفاده قرار می‌گیرد، محاسبه میزان تأثیرپذیری بخشهای مختلف اقتصادی از یکدیگر است که با اندازه‌گیری شاخص پیوندهای فراز و نشیب انجام می‌پذیرد. شناسایی این بخشها و اندازه‌گیری شاخصهای فراز و نشیب به لحاظ تمرکز منابع محدود اقتصادی برای ایجاد تحرک در بخشهای اقتصادی اهمیت فراوان دارد. زیرا ضمن افزایش تولیدات ملی امکان رشد سریع‌تر تولیدات، درآمد و اشتغال را در مقایسه با دیگر گزینه‌های تخصیص منابع فراهم می‌آورند.

با عنایت به مطالب فوق ملاحظه می‌شود، یکی از مسائل مهم و دغدغه‌های اصلی ذهن برنامه‌ریزان کشور تعیین اولویتهای بخشی و بخشهای کلیدی اقتصاد است تا با تمرکز منابع محدود اقتصادی در این بخشهای کشور کوتاه‌ترین و کم هزینه‌ترین راه را برای رسیدن به مراحل رشد و توسعه اقتصادی طی نماید. تحقیق حاضر تلاش می‌کند تا با شناسایی و معرفی بخشهای کلیدی و مهم اقتصاد راهکار مناسبی برای سیاستگذاران امر پیشنهاد نماید.

۱-۳- روش و الگوی پژوهش

برای شناسایی بخشهای کلیدی و استراتژیک اقتصاد و ارزیابی پتانسیلهای بخشهای مختلف با استفاده از روش داده - ستانده تاکنون از معیارهای متعددی استفاده شده است. ارتباطات قوی یک بخش با سایر بخشهای اقتصادی، عامل بسیار مهمی است که باید در ارزیابی اهمیت بخشها در نظر گرفته شود. لذا اغلب از معیارهای ارتباطات فراز و نشیب برای تعیین بخشهای کلیدی اقتصاد استفاده می‌شود. لکن معیار جامع‌تری نیز در این خصوص وجود دارد که علاوه بر شاخصهای فوق اندازه نسبی بخشها در کل اقتصاد را در نظر می‌گیرد. معیار حاضر استفاده از کتشی داده - ستانده در تعیین سهم هر یک از بخشهای اقتصاد، در افزایش پارامترهای مهم و کلان اقتصادی است. اطلاعات مورد نیاز در تحقیق حاضر به روش